

Adina Rosetti (Rumunsko)

Prozaička, novinářka a autorka knih pro děti, narozena 1979. Absolvovala ekonomickou fakultu a k tomu žurnalistický kurz na Bukurešťské univerzitě. Psala sociální a kulturní reportáže pro časopisy *Dilema veche*, *Time Out* a *ELLE*. V jednatřiceti debutovala románem *Deadline*, v němž propojuje skutečné životní příběhy zaměstnanců z nadnárodních korporací s osudy vydědenců živořících na okraji společnosti. Její dětské tituly bodují u malých čtenářů i v soutěžích o nejkrásnější knihy, např. *Domnișoara Poimâine și joaca de-a Timpul (Slečna Pozitří a hra na čas)*, *De ce zboară vrăjitoarele pe cozi de mătură (Proč čarodějnice létají na koštěti)*, *Aiurea-n tramvai. Aventurile lui Anton în țara cuvintelor anapoda (Třesky plesky v tramvaji. Antonova dobrodružství v zemi slov naruby)*. Pečlivě si vybírá ilustrátory a dbá na vizuální podobu, aby „knihy jako klenoty podporovaly naši fantazii“.

úryvek z povídky *Drak* přeložila Jarmila Horáková

Ten den, jsme ti my, tví rodiče, řekli, že se rozvádíme, v parčíku vedle školky, kde nebyla ani jedna lavička volná, ale ty jsi stejně nechtěla sedět na lavičce, protože kolem bylo tolik jiné zábavy, a my jsme i tak poslední hodinu strávili tím, abychom našli místo, kam bychom si sedli a promluvili si, jak předpokládal náš chatrný scénář, který jsme ani nedokázali domyslet do konce, protože se zasekl na hledání vhodné lavičky, jako by na tom závisely naše životy a tvoje budoucí štěstí, jako by díky tomu, že najdeme dokonalou lavičku, bylo všechno najednou neuvěřitelně jednoduché a snadné, veškerá tíha rozhodnutí by jako mávnutím kouzelného proutku zmizela a slova by se vznesla vzhůru jako balonky unášené větrem k nebi, tvoji rodiče se rozvádějí, Zamfiro, ale to nic, hlavně, že jsme našli vhodnou lavičku, na které ti to řekneme, tahle lavička je posledním útočištěm naší rodiny, až se z ní zvedneme, už nebudeme existovat, jednota bude rozbitá, každý se vydáme jinou cestou a ty budeš následovat jen jednoho z nás, druhý bude napůl ztracený, odejde sám a to poslední, co nás bude spojovat, bude tato lavička, která se nám vryje do paměti jako naše poslední společná vzpomínka, takže není divu, že panikaříme, když se nám nedaří najít lavičku v tomhle přeplněném parku, kde se najednou sešli všichni rodiče, kteří vzali děti ven a pak všichni ruku v ruce odejdou domů, jen my se tady rozejdeme, teda jestli se nám podaří najít tu nešťastnou lavičku, jak předpokládá náš scénář, ve kterém není tolik postav, aby se věci zkomplikovaly, například tenhle špinavý pán s taškami, tenhle pán tu předtím nebyl, odkud se vzal?, jakým právem nám bere právo sednout si, zrovna když ti oznamujeme tu hroznou zprávu, a ta paní s miminkem, proč sedla na tu druhou lavičku, ti lidé snad nechápou, že se děje něco důležitého, měli bychom jim to říct, zatahat je za rukáv, posunout je stranou a totéž udělat i s dělníky ze stavby vedle parčíku, přestaňte sakra s tím rozbíjením betonu, s tím rámusem, celý svět ať se na chvíli zastaví, jen na chvíli, než řekneme dítěti tu novinku, zlatíčko, maminka a tatínek se rozhodli, že se rozejdou, ale lidé to nechápou, nechtějí o tom nic nevědět a nezajímá je to, hledí si svého tlachání, mámy křičí na děti, děti křičí jedno na druhé, dělníci dál vrtají sbíječkami, staří lidé zabírají lavičky bez špetky úcty ke svým bližním, my jsme ztraceni uprostřed parku, ty už ses mezitím vyšplhala nahoru na

skluzavku, podívejte se, jsem nahoře!, slunce ti svítí do vlasů a na chvíli vypadáš jako ztělesněné štěstí a nevinnost, udělali bychom cokoli, abychom tuto chvíli uchovali navždy, abychom tuto chvíli, kdy se připravuješ na jízdu po skluzavce s odpoledním sluncem zářícím ve vlasech a my se na tebe díváme zahlcení láskou a bezmocností, trvala věčně, ale nejde to, jakmile se věci dají do pohybu tím jejich neúprosným způsobem, už je nejde zastavit, ani když jsou všechny lavičky obsazené, nic jim nemůže stát v cestě, věci se valí samospádem dál a vlečou nás za sebou, rozervaní rodiče a nic netušící dítě, které se raduje z odpoledne, cítí se bezpečně, mává nám, my jsme jeho jistoty, na které spoléhá, my jsme jeho dva všemohoucí bohové, kteří dohlížejí na jeho život a kteří se teď rozhodli, že se rozejdou. Nakonec se jedna lavička uvolnila, dva zamilovaní pubertáci, kteří se spokojili s pár chvatnými něžnostmi, popadli své tašky a ruku v ruce odešli, nechali nám volné místo a umetli nám cestu k nejtěžšímu okamžiku našich rodičovských životů, pojd' mezi nás na lavičku!, pobídli jsme tě nepříteli přesvědčivě, ale ty jsi odmítla, nechápala jsi, proč bys měla sedět, když kolem tebe bylo tolik zajímavých věcí, kterými ses mohla zabývat, nejdřív ses vrhla na venkovní posilovací stroje, na které mají děti zakázáno lézt, ale tobě to bylo jedno, stejně jako je nám, rodičům, jedno, že je zakázáno rozvádět se, všichni děláme zakázané věci. Podívali jsme se navzájem tázavě do očí, co teď budeme dělat, nevidíš, že nechce jít na lavičku?, jdeme my za ní, nemáme jinou možnost!, no, chceme jí to říct, když si hraje na posilovacím stroji?, máme na výběr?, vždycky jsme měli na výběr, ale vždycky jsme si vybrali tu nejhorší možnost, takže se zvedeme z pracně nalezené lavičky, která už teď není k ničemu, je to jen detail, který ve velkém plánu není důležitý, chvějí se mi ruce a nohy a cítím, jak se mi hlas zadržává v krku, třeba na místě oněmím a tak nebudu muset mluvit, přejdeme tu chvíli mlčením, když slova odmítají být vyslyšena, třeba se i skutečnost odmítne uskutečnit, třeba, když to zničující slovo nevyslovíme, vrátí se věci do svých zajetých kolejí, ty budeš nerušeně šťastná pokračovat ve své hře v parku a všichni se vrátíme domů, budeme se držet za ruce a hotovo!, ale hlas mě nakonec zradí, prorazí si cestu a slova mi vycházejí z úst, ačkoli můj mozek je jako umrtvený, maminka a tatínek s tebou chtějí o něčem mluvit, maminka a tatínek ti chtějí něco říct, nevrť se pořád, Zamfiro, poslouchej mě chvíli, maminka a tatínek se rozvádějí. Tvůj pohled v tu chvíli, ten strach, který se ti najednou zahnízdil v duši, světýlka v očích, která zhasla a přenechala místo čistým slaným slzám, posilovací stroj se přestal hýbat, sbíječky se rozléhají v teplém zlatavém odpoledním vzduchu, pláč miminka v náručí ženy na vedlejší lavičce, tvoje vyděšené pohledy hledající oporu, jak ses snažila zachytit se něčeho na světě, který se kolem tebe hroutil, našel miminko, záchranu! Už vím, zvolala jsi s nadějí v hlase, přemohla jsi slzy, už vím, pořídte si ještě jedno dítě, miminko, lidi v manželství si pořizují děti, takže když si pořídíte ještě jedno dítě, zůstanete spolu a nerozvedete se, protože já nechci, abyste se rozvedli, to přece nemůžete udělat! Můj falešně znějící hlas opakoval dlouho nacvičované fráze z knih, jak tě budeme mít rádi stejně jako doposud, pořád budeme tví rodiče, nikdy nebudeš mít jiného tátu a nikdy nebudeš mít jinou mámu, tyhle věci s tebou nijak nesouvisí, to jsou věci mezi velkými lidmi, mezi manželi, ne mezi rodiči a dětmi, ale když jsem ti tohle všechno říkala, když ses znovu začala vrtět, cítila jsem, jakou obrovskou lež se ti pokouším vnutit, cítila jsem ten podvod a klam, s kterými jsem se snažila odvést tvou pozornost od bolesti, která tě měla zaplavit, bolest doposud šťastného

dítěte, které najednou musí zaplatit účet za večírek, na který nebylo pozváno a kterému nerozumí, účet, na který nemá žádné peníze, nemá nic jiného než emoce a pláč, který ho přemáhá, neplač, Zamfiro, neplač, uvidíš zase bude dobře, překonáme to, neboj se toho slova „rozvod“, je to jen slovo jako jakékoli jiné, když ho budeme opakovat dostatečně často, ztratí svůj smysl, bude to jen shluk písmen zbavený jakéhokoli významu, už nám nebude ubližovat, budeme se mu jen smát, budeme si s ním pohazovat jako s rozbitou hračkou, kterou už nepotřebujeme, obrousíme mu rohy a drápy, tomuhle hrozivému strašidlu. A naše pohledy, moje a tvého táty se setkávají nad tvou hlavou a znovu se drásají, znovu se obviňují a vyměňují si nevýslovnou nenávist, kvůli tobě, to je kvůli tobě, podívej, k čemu mě nutíš, podívej, kam jsi nás dostal, ty a ten tvůj nedostatek pochopení, ty a to tvoje sobectví, ta tvoje necitelnost, ta tvoje nezralost, ty tvoje ambice, ta tvoje hrdost, ty tisíce hádek, které jsme vedli, všechny ty večery, kdy jsme se vzdalovali jeden druhému, všechno to nádobí, které jsem myla jenom já, a co ty nákupy, které jsem dělal jen já sám, ty s těmi tvými seznamy, ty s těmi tvými nekonečnými požadavky, ty s tím tvým nedostatkem něhy, ty s tou tvojí přehnanou přecitlivělostí, ty a ty a ty a jenom ty, od začátku do konce, ode dne, kdy jsme se poznali, až do dne, kdy jsme se rozešli, jsme nedělali nic jiného, než se zraňovali, s krátkou výjimkou okamžiků, kdy jsme počali dítě, to dítě, které teď budeme vychovávat odděleně, rozdělené do dvou světů, mezi dva domovy a dva rodiče, dvoje Vánoce, dvakrát dárky pod stromečkem a dvě dovolené u moře o prázdninách, alespoň nějaké výhody děti rozvedených rodičů mají.

Udělám něco, abyste se usmířili, nějak to musí jít, řekla Zamfira rozhodně, se světýlkem v očích, které mívá, když se rozhodne něco podniknout, a pořád šlape na tom podivném stroji, který se pohybuje jako vykloubený, zatímco lidé v parku ubývá, rodiče odvádějí své potomky a odcházejí ke svým domovům, kde mámy uvaří večeři zatímco tatínkové se budou dívat na televizi nebo si budou hrát s dětmi, dokud na stůl nepřistanou talíře, u kterých se sejde celá rodina, pak dojde na večerní koupel s barevnými kačenkami a spoustou pěny s jahodovou vůní, pak pohádka a konec, všichni šťastně usnou, vyčerpaní, ale šťastní, táta a máma, každý na své straně postele a dítě uprostřed, s rukou na jednom z nich a nohou na tom druhém, dokonalá trojice, nejkrásnější obraz na světě, kdyby někoho napadlo zvěčnit tento prostý a neuvěřitelně krásný okamžik, který už u nás nikdy nenastane, domů půjdeme jen my dvě a já tě, Zamfiro, uložím a budu se snažit utišit tvůj pláč a vzdechy, otázky bez odpovědi a nesmyslné naděje, spi, mámin andílku, spi a odpusť mi, odpusť nám oběma, že jsme selhali.

Musíš mi pomoci, řekla jsem Drakovi. Moji rodiče se rozhodli, že se rozvedou! Nemůžu ti pomoci, řekl mi se svým přitroublým úsměvem. Nesmím. Tvoji rodiče jsou Dospělí a ti si dělají, co chtějí. A já se nesmím plést do Skutečného života. Ale slíbili mi to, zvolala jsem a dupla si. Slíbili mi, že se nikdy nerozvedou. A já je nenechám! A ty mi pomůžeš! Jinak z tebe udělám Princeznu. A obléknu tě do růžových šatiček. A budeš mluvit pisklavě. A budu tě česat dvakrát denně. Ne, třikrát!

Drak mlčel, vzdychl a pokrčil rameny. Já jsem plakala, a když jsem přestala plakat, šla jsem si hrát s hračkami.

Když jsem se večer učesala, maminka mi řekla, že se zabalíme a budeme nějakou dobu

bydlet u babičky, než bude hotový náš byt a pak se tam přestěhujeme, jen my dvě, a budeme šťastné a k tatínkovi můžu jít na návštěvu, kdy budu chtít. Domluví se s kamarádkou malířkou, aby mi namalovala modré draky na zdi mého nového pokoje, přesně takové, jako mám v pokoji tady, půjdeme spolu do IKEI a koupíme nábytek přesně stejný, jako mám tady, a tak vůbec nepoznám, že chodím z jednoho domova do druhého. A že to bude dobré. Jen abych byla trpělivá. A objala mě, pusinkovala a viděla jsem, že má slzy v očích, takže jsem jí zase já řekla, aby byla trpělivá, že to bude dobré. Pak odešla a já jsem se zvedla z postele, podívala jsem se na Draka a řekla jsem mu, že jestli mi ani teď nepomůže, že už ho nikdy nevezmu s sebou k babičce a nechám ho tady samotného, a basta fidli!

On si schlíple povzdechl, podrbal se na temeni hlavy mezi dvěma zelenavými pruhy, které tam má, a řekl, dobře, potřebujeme bitevní plán! Plácli jsme si a dali se do toho. Nejdřív jsme mamince poztráceli všechny doklady, konkrétně můj rodný list, takže je nemohla odnést paní, která měla na starosti rozvod. Maminka byla našťvaná, převrátila celý byt vzhůru nohama a říkala, kde jen může ten zatracený rodný list být, kam se mohl podít, snad se nepropadl do země, ale najít ho nemohla, protože ho Drak odnesl. A potom odletěl do bytu, kam jsem se měla s maminkou přestěhovat, kde řemeslníci zrovna opravovali všechno možné a Drak jim to tam všechno zkomplikoval. Smíchal jim dlažbu a kachličky, popletl jim metry, zařídil, aby se ani jedny dveře nehodily k žádné skříni, ani jeden kohoutek k žádnému umyvadlu a malířce, která malovala draky na stěnách mého pokoje, smíchal barvy, až všechny vypadaly jako duha. Ani jedna polička nedržela na zdi, ani jedno okno nešlo pořádně zavřít a všechny žárovky najednou praskly. A místo zelené byly zdi fialové a místo gauče Blafeldur přivezli gauč Trafeldur, a maminka volala Sonině mámě a zavřely se obě v kuchyni u babičky a zase dělaly ty nesnesitelné věci, kouřily cigarety, povídaly se a máma brečela a říkala, že nechápe, co se děje. Jako by to bylo „spiknutí“, aby se rozvod protáhl. A já jsem měla radost a plácla jsem si s Drakem, ale nikomu jsem o našem plánu neřekla, protože jsem věděla, že když někomu kouzlo prozradíš, tak nebude působit. A když tatínek přišel k babičce, aby si mě vzal a narazil na maminku, Drak zařídil, aby byla všude slyšet krásná hudba a aby tam vonělo polní kvítí a její bílé šaty vlály, jako by pofukovat větřík a padaly zářivé hvězdičky, které se usazovaly mamince ve vlasech, a já jsem si byla jistá, že tatínek musí maminku políbit, stejně jako princové líbají princezny na konci pohádek. Jenomže, ať jsme s Drakem dělali cokoli, tatínek maminku nepolíbil, ani maminka tatínka nepolíbila, jen se na sebe dívali a maminka mu řekla „koukej, ať nepřijdete pozdě a necpi ji sladkostmi“ a pak za námi zavřela dveře a tatínek mě, samozřejmě, přivedl pozdě, protože jsme šli na návštěvu k jedné zrzavé paní, starší než maminka, která měla doma sušenky a zmrzlinu a dala mi hračky. A tatínek mě cestou zpátky prosil, abych to mamince neříkala, kde jsme byli, a já jsem mu to slíbila, že jí to neřeknu, protože tatínek říkal, že maminka nemá tu zrzavou paní ráda, i když je to moc hodná paní, protože nikdy nekřičí, a ještě mi dává zmrzlinu, ale já, když jsme dorazili domů, jsem hned mamince řekla, kde jsme byli a ona se rozčílila a hlas se jí silně třásl, popadla telefon a zavolala tatínkovi a řekla mu „jak se opovažuješ, ty mizero, vzít to dítě k ní, že se nestydíš.“ A tak jsem vzala Draka do náruče a řekla jsem mu, že to není dobré, že musíme vymyslet jiný plán, protože maminka a tatínek se nechtějí usmířit. A on mě hladil svými zelenými prsty po vlasech a utěšoval mě, už neplač,

Zamířo, někdy se lidé prostě přestanou mít rádi, přestanou si rozumět a rozejdou se. A jednoho dne ráno ke mně maminka přišla a řekla mi, že mě nemůže odvést do školy, že půjdu s dědečkem, protože musí s tatínkem podepsat nějaké moc důležité papíry. A objala mě a dala mi pusku, a když odcházela, tak jsem viděla, že má slzy v očích a já jsem v tu chvíli věděla, že jde podepsat rozvod. Ten den byla maminka moc krásná, jako víla. Rychle jsem vyskočila z postele, vzbudila jsem Draka a řekla jsem mu, vzbud' se už, no tak, Draku, maminka a tatínek se dnes rozvádějí, právě teď, musíme něco udělat. Tak Drak rychle odletěl a udělal, co mohl. A když ta paní, které se říká notářka, přišla s papíry, které měli podepsat, tak mezi nimi byla fotka a na ní my tři na dovolené u moře, a ta fotka vypadla, plachtila ve vzduchu a přistála na stole, přímo před nimi, takže se na několik vteřin zastavili s propiskami ve vzduchu a knedlíkem v krku, tak šťastně všichni tři na té fotce vypadáme! A když se chystali ty papíry podepsat, ani jedna propiska nepsala, ani v jednom peru nebyl inkoust a ani jedna tužka nebyla ořezaná. A papíry pořád padaly pod stůl, listy papíru létaly vzduchem, v pokoji se rozpoutala papírová bouře, ale i v té bílé vánici maminka viděla tatínka a tatínek viděl maminku a listy papíru už nebyly papíry, ale bílé holubice, které létaly vzduchem, byly to slavnostní konfety, balonky na oslavě a oni se nerozváděli, ale znovu se brali, stáli na schodech kostela a šťastně se smáli, drželi se za ruku a maminka byla ta nejkrásnější nevěsta a tatínek byl ten nejkrásnější ženich a všichni tleskali a papíry, holubice a balonky se na chvíli zastavily v letu a zůstaly viset ve vzduchu, když se maminka a tatínek políbili, stejně jako princezny z pohádek líbají prince, kteří je zachránili předtím, než budou žít šťastně až do smrti, jenomže v tu chvíli se stalo něco strašného. Našla jsem propisku, zakřičela paní, které se říká „notářka“ a která je podobná té zrzavé paní, kterou jsem byla s tatínkem navštívit a která mi dala zmrzlinu a koupila mi hračky, a která byla v tu chvíli strašně podobná zlé čarodějnici z pohádky o víle Ariel a měla hady místo vlasů. Propiska, vykřikla a vytáhla z kabelky zbrusu novou propisku, ta prokletá propiska!, podala ji tatínkovi, který si ji vzal a podepsal papíry ležící jako zázrakem zpátky na stole a pak dal tu prokletou propisku mamince a maminka taky ty papíry podepsala a ve chvíli, kdy je podepisovali, se v místnosti objevila podivná nestvůra, byl to sám Drak se svýma zelenýma ušima a chomáčky neučesaných vlasů a tak silně řval „NÉÉÉÉÉÉ“, až se okna a zdi otřásaly a z hlavy té zrzavé paní spadli všichni hadi, ale bylo příliš pozdě. Maminka a tatínek už byli rozvedení a Drak v tu chvíli zcela zmizel a už jsem o něm nikdy neslyšela.

Za několik týdnů mě maminka přišla vyzvednout ze školky, byla moc šťastná a řekla mi, že náš nový byt už je hotový, takže jsme se na něj šli podívat. Byl moc krásný, bílý a prázdný, podívej, tady bude tvůj pokoj, líbí se ti? zeptala se mě maminka. Líbil se mi, protože stěny byly plné úžasných kreseb modrých dinosaurů a létajících ryb a lízátek s křídly a žabáků, kteří plavali v šálcích čaje a pejsků jako barevných vláčeků a měla jsem tam úplně nový lapač snů, ale neměla jsem tam žádnou postel na spaní, takže jsem šla s mámou do IKEI vybrat nábytek do mého nového pokoje a tam jsem uviděla obrovský koš s plyšovými hračkami. Byly v něm čarodějnice, dinosauri, zajíčci a sovy, žirafy a tygři, chobotnice a šneci a byla tam i srandovní hračka, která nebyla podobná žádnému známému zvířeti. Měla štíhlé zelené tělo, poněkud přitroublé oči, schlíplé uši a dva chumáče vlasů na temeni hlavy. Jé, mami, podívej, řekla jsem, tady mají Draka. No jo, opravdu, řekla maminka a začala se smát a já jsem byla ráda, že se konečně

směje, protože jsem ji už dlouho neslyšela smát se, naposledy ještě před rozvodem. Vezmeme ho, je tak ošklivý! A tak jsme vzali tu hračku, která připomínala Draka, dali jsme ji do našeho velkého koše, který jsme sotva dokázali tlačit a šli jsme k pokladnám zaplatit. A tam se mi zdálo, že slyším, jak mi někdo říká „děkuju, Zamfiro!“, ale dívala jsem se doprava, dívala jsem se doleva, dívala jsem se dopředu, dívala jsem se nahoru, ale neviděla jsem nikoho. A pak jsem se podívala na ten černý pás, kam se vykládá nákup a ve chvíli, kdy paní pokladní brala plyšového Draka a načítala jeho čárový kód do čtečky cen, jsem viděla, jak na mě mrknul. Vím, že mi nevěříte, protože jste Dospělí rodiče, ale bylo to přesně tak, jak vám říkám!